

Memo

Initiatiefnemer RijneEnergie cs heeft de ontwikkelrechten voor het ontwikkelen van een wind- en zonplan in de polders Rijnenburg en Reijerscop. RijneEnergie heeft grondposities verkregen waar ze in totaal 4 windmolens op kunnen realiseren. Er is binnen de huidige grondposities te weinig ruimte voor de ontwikkeling van een zonneveld.

Voor de vierde windmolen naast knooppunt Oudenrijn heeft gemeente samen met de initiatiefnemer en in afstemming met RWS onderzoeken uitgevoerd naar de verkeersveiligheid.

In deze memo is dit proces beschreven en de uitkomsten samengevat.

In de volgende bijlagen is meer informatie te vinden over de onderzoeken en bevindingen.

Bijlagen bij deze memo:

- B1 Reactie RWS vooroverleg
- B2 HumanFactors onderzoek verkeersveiligheid
- B3 Zienswijze RWS op voorontwerp BP
- B4 Advies mitigerende maatregelen
- B5 Mail met reactie RWS op dit advies
- B6 Memo met reactie RijnEnergie
- B7 Advies over alternatieve positie
- B8 Reactie RWS op B6 en B7

Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatswerken

In artikel 3, lid 3 staat het volgende genoemd: *“in afwijking van het bepaalde in lid 1 wordt nabij een knooppunt of aansluiting of op locaties waarbij de rotorbladen zich boven de verharding zullen bevinden plaatsing van windturbines slechts toegestaan indien uit aanvullend onderzoek blijkt dat er geen onaanvaardbaar verhoogd risico is voor de verkeersveiligheid.”*

wetten.nl - Regeling - Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatswerken - BWBR0013685 (overheid.nl)

Het windplan en effecten op verkeersveiligheid

Conform de beleidsregel heeft de initiatiefnemer, in afstemming met gemeente Utrecht en Rijkswaterstaat, aanvullend onderzoek (inclusief visualisaties) laten uitvoeren naar effecten op de verkeersveiligheid.

Uit onderzoek van Adviesdienst Mens & Veiligheid en de Pauwen Penproducten blijkt dat de windmolen naast knooppunt Oudenrijn zorgt voor dermate visuele afleiding dat dit een negatief effect heeft op de verkeersveiligheid, zowel permanent als tijdens de bouwfase. Het gaat voornamelijk om het verkeer op de verbindingsboog A2 A'dam naar A12 Arnhem. Dit effect is echter te mitigeren d.m.v. het weghalen van bosschages en het plaatsen van bochtschilden.

Voorgestelde mitigerende maatregelen

Op basis van onderzoek heeft RijnEnergie een aantal maatregelen aangedragen die het negatieve effect op de verkeersveiligheid mitigeren. Deze maatregelen zijn:

- Verwijderen van bosschages in voortraject om windmolen voor weggebruiker continue in zichtveld te houden (zie foto)
- Afleiding in de buitenbocht A2>A12 wegnemen door het accentueren van de bocht:
 - o Toevoegen van bosschages
 - o Toevoegen van bochtschilden op geleiderail (zie foto vbl)
 - o Toevoegen van ledverlichting
- Toevoegen van geleiderail in de binnenbocht A12>A2

Zienswijze Rijkswaterstaat

In de zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan heeft RWS de gemeente verzocht om mitigerende maatregelen te treffen danwel de positie van de windmolen naast het knooppunt te heroverwegen.

Geen draagvlak bij RWS m.b.t. mitigerende maatregelen op eigen grondgebied

RWS geeft aan dat deze maatregelen niet passen binnen de richtlijnen van een wegontwerp en daardoor niet wil meewerken. Daarnaast stelt RWS dat de veiligheid van de weggebruikers nog steeds onvoldoende geborgd is. Bovendien bestaat de algemene zorg voor een hoge windmolen direct naast het knooppunt.

Beperkte mogelijkheden voor verplaatsen molen i.v.m. grondposities en landelijke normen

Ter hoogte van knooppunt Oudenrijn heeft RijnEnergie twee grondposities:

- Huidige locatie
- Circa 100 m naar het westen

Door de nabijheid van de bovengrondse hoogspanningsverbinding (blauwe lijn) en de benodigde veiligheidszone tussen windmolen en de hoogspanningskabel (groene cirkel), is het verplaatsen van de molen nagenoeg niet mogelijk. Tegelijkertijd speelt hier ook de opgave van een nieuw hoogspanningsstation voor TenneT (groveweg zoekgebied met gele stippellijn). Dit station en ook de benodigde hoogspanningsverbindingen mogen niet binnen de veiligheidszone van de windmolen staan/licgen. Daarnaast is van belang dat in het kader van de verplaatsing rekening wordt gehouden met de concept landelijke windturbijnennormen, zoals de afstandsnorm.

Verplaatsen naar het westen biedt nog geen oplossing voor de verkeersveiligheid

De alternatieve positie is door Pauwen Penproducties onderzocht op verkeersveiligheid. De conclusie is nog steeds een negatief effect, hoewel minder dan de andere positie, op de verkeersveiligheid. Mitigatiemaatregelen zijn nog steeds nodig.

RijneEnergie geeft aan dat het opnemen van deze positie in het huidige plan niet gewenst is. Het kost tijd en geld om de onderzoeken en het plan aan te passen. Ze gaan nu liever door met het huidige plan. Een ander nadeel van deze positie is dat de molen dichtbij een woning komt (ca 450m), hoewel nog steeds binnen de norm van 45 dB Lden, maar wel binnen de concept landelijke afstandsnorm van 2x tiphoogte.

Zijn er nog andere alternatieven?

Als RWS niet met het bovenstaande alternatief wil meewerken, dan moet er naar een locatie op nog grotere afstand van het knooppunt worden gezocht. Ruimtelijk is deze mogelijkheid er, uitgaande van het toekomstig verdwijnen van de bovengrondse hoogspanningsverbinding. Er is dan wel een directe afhankelijkheid van een andere planprocedure, en ook andere grondeigenaren. Er moet een nieuwe planologische procedure worden doorlopen (de consequentie hiervan is een langere doorlooptijd en extra kosten voor de gemeente en initiatiefnemer). Er ontstaat een afhankelijkheid van proces en planologische procedure van het nieuwe hoogspanningsstation en de verkabeling.

Uiteindelijk is het pas een interessant alternatief als RWS vindt dat dit een minder of helemaal geen negatief effect op de verkeersveiligheid meer heeft.

Het proces met RWS tot nu toe

De gesprekken met RWS zijn op gang gekomen bij de voorbereiding van het bestemmingsplan toen het voorontwerp naar de vooroverlegpartners is gestuurd (waaronder RWS).

- **15/12/22** In het vooroverleg over het voorontwerp bestemmingsplan heeft RWS de gemeente attent gemaakt op de Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatswerken. Hierin staat dat aanvullend onderzoek door initiatiefnemer naar verkeersveiligheids-effecten nodig is als de windturbine nabij een knooppunt of aansluiting wordt geplaatst. Deze beleidsregel is van toepassing op de meest oostelijk gelegen windturbine.

- **Feb-juni '23** Initiatiefnemers en gemeente hebben in de periode februari-juni 2023 aanvullend onderzoek uitgevoerd en enkele overleggen met RWS gevoerd. Hieruit blijkt dat de windmolen naast knooppunt Oudenrijn zorgt voor dermate visuele afleiding dat dit een risico is voor de verkeersveiligheid (zowel permanent als tijdens de bouwphase) vanwege een rijtaakverzwaring.
- **3/7/23** In de zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan heeft RWS de gemeente verzocht om mitigerende maatregelen te treffen danwel de positie van de windmolen naast het knooppunt te heroverwegen.
- **17/8/23** Een door RWS aangedragen adviseur, heeft diverse mitigerende maatregelen voorgesteld waaronder het plaatsen van bochtschilden en bosschages. Deze maatregelen zijn voorgelegd aan RWS en besproken op 17/8/23.
- **9/10/23** RWS geeft in een schriftelijke reactie aan dat deze maatregelen niet passen binnen de richtlijnen van een wegontwerp en hier niet aan wil meewerken op haar areaal. Daarnaast stelt RWS dat de veiligheid van de weggebruikers nog steeds onvoldoende geborgd is.
- **21/11/23** Overleg met **5.1.2e** **5.1.2e** en **5.1.2e** (RWS) en **5.1.2e** (RWS) over mogelijkheden om de belangen van verkeersveiligheid en duurzame energie bij elkaar te brengen. RWS blijft bij haar eerdere standpunt en geeft aan geen andere mogelijkheden te zien om de windmolen te handhaven op deze locatie. Ook geven onze gesprekspartners aan dat verdere gesprekken (escalatie) zinloos zijn zolang de positie van de windmolen hetzelfde blijft. Ook is besproken dat een weging van belangen alleen op het niveau van het ministerie danwel bij de rechter kan plaatsvinden. Als we hiertoe overgaan, doen we dat in goed overleg met elkaar.
- **4/12/23** Gesprek op ambtelijk niveau over conclusies van RWS over de mitigerende maatregelen en onze reflectie daar op. Tevens het onderzoek naar de effecten van een beperkte verplaatsing van de windmolen (zie onder). RWS geeft nog zeker tot de kerst nodig te hebben om een reactie op onze vragen te geven.
- **5/12/23** Gesprek op directieurniveau. Dit is helaas niet doorgegaan.

Alternatief windplan consortium grondeigenaren

Het consortium van grondeigenaren heeft op 1 dec j.l. een alternatief wind- en zonplan ingediend. Ook in dit plan staat er een windmolen naast het knooppunt Oudenrijn. Het consortium grondeigenaren wil graag met RijnEnergie en gemeente in gesprek om te komen tot een optimalisering van het plan in de gebiedsontwikkeling.

Woordvoeringslijn van gemeente:
RijnEnergie is geselecteerd als initiatiefnemer voor wind- en zonne-energie in de polders Rijnenburg en Reijerscop. De gemeente heeft toegezegd aan hun plan mee te werken door middel van een anterieure overeenkomst.

Input voor gesprek met RWS: de discussie blijft hetzelfde. Het geeft hooguit aan dat de grondeigenaren mogelijk ruimte kunnen bieden om naar een alternatieve grondpositie te kijken voor de meest oostelijke molen.